

32001Y0203(02)

2001 2 3

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

C 37/3

Bendrijos rekomendacijos dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugai

(2001/C 37/03)

A. IŽANGA

1. 1994 metais Komisija priėmė Bendrijos rekomendacijas dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ⁽¹⁾, kurios nustojo galioti 1999 m. gruodžio 31 d. Remdamasi minėtų rekomendacijų 4.3 punktu, 1996 metais jas peržiūrėjusi Komisija nusprendė, kad tuo metu jokie pakeitimai nereikalingi. 1999 m. gruodžio 22 d. Komisija nusprendė pratęsti rekomendacijų galiojimo laiką iki 2000 m. birželio 30 d. ⁽²⁾ 2000 m. birželio 28 d. Komisija nusprendė pratęsti rekomendacijų galiojimo laiką iki 2000 m. gruodžio 31 d. ⁽³⁾.
2. Nuo 1994 m., patvirtinus rekomendacijas ir ypatingai priėmus Kijoto protokolą, aplinkosaugos srityje imtasi įvairių veiksmų valstybių narių, Bendrijos iniciatyva, o taip pat pasauliniu lygiu. Valstybės narės dažniau teikia valstybės pagalbą energetikos sektoriuje tokiomis formomis, kurios anksčiau būdavo taikomos labai retai, t. y. mokesčių sumažinimas arba atleidimas nuo mokesčių. Atsiranda vis daugiau naujų valstybės pagalbos ūkio subjektų veiklos einamoms išlaidoms mažinti formų. Todėl Komisija turėtų parengti naujas rekomendacijas, reikalingas supažindinti valstybes nares ir įmones su kriterijais, kuriais remiantis bus sprendžiama, ar valstybės narės numatomos pagalbos priemonės yra suderinamos su bendrąja rinka.
3. Pagal EB steigimo sutarties 6 straipsnį, aplinkos apsaugos politikos tikslai turi būti derinami su Komisijos atliekama pagalbos kontrolės aplinkos apsaugos srityje politika, ypač siekiant skatinti subalansuotą plėtrą. Atitinkamai, konkurencijos ir aplinkos apsaugos politikos nėra viena kitai prieštaraujančios, tačiau aplinkos apsaugos reikalavimai turi būti suderinti su konkurencijos politikos sąvoka bei įgyvendinimu taip, kad būtų skatinama subalansuota plėtra ⁽⁴⁾.
4. Tačiau būtinybė atsižvelgti į ilgalaikius poreikius aplinkos apsaugos srityje nereiškia, kad visa pagalba turi būti patvirtinta. Privalu atsižvelgti pasekmes, kurias suteikta pagalba gali turėti subalansuotai plėtrai ir principo „teršėjas moka“ taikymui. Kai kurios pagalbos formos, be abejonės, atitinka reikalavimus, ypač jeigu jos leidžia pasiekti aukštą aplinkos

apsaugos lygį, išvengiant prieštaravimo su sąnaudų įtraukimo principu. Tačiau kitos pagalbos formos, darydamos neigiamą poveikį prekybai tarp valstybių narių ir konkurencijai, gali prieštarauti „teršėjas moka“ principui, ir tapti kliūtimi subalansuotos plėtros proceso užtikrinimui. Taip gali atsitikti, pavyzdžiui, kai pagalbos tikslas yra padėti laikytis tik naujų privalomų Bendrijos standartų.

5. Todėl šiomis rekomendacijomis Komisija siekia nustatyti, ar ir kokiomis sąlygomis valstybės pagalba yra būtina aplinkos apsaugai ir subalansuotai plėtrai užtikrinti, nedarydama neproporcingo poveikio konkurencijai ir ekonomikos augimui. Analizė turi būti atliekama atsižvelgiant į patirtį, įgytą taikant 1994 m. rekomendacijas, ir į nuo to laiko įvykusius pokyčius aplinkos apsaugos politikos srityje.

B. SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAI IR TAIKymo SRITIS

6. Aplinkos apsaugos sąvoka: šių rekomendacijų kontekste „aplinkos apsauga“ yra bet kokie veiksmai, kuriais siekiama kompensuoti žalą arba užkirsti kelią žalai, kuri gali būti padaryta mūsų fizinei aplinkai ar gamtiniais ištekliams, arba skatinti efektyvų tokių išteklių naudojimą.

Komisijos nuomone, energijos taupymo priemonės ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimas yra aplinkos apsaugos priemonės. Energijos taupymo priemonės, be kita ko, turėtų būti laikomos veiksmais, leidžiančiais įmonėms sumažinti jų gamybos procesuose naudojamos energijos kieki. Šios rekomendacijos nėra taikomos įrengimų arba transporto priemonių, kurios gali veikti, naudodamos mažiau gamtinių išteklių, projektavimui ir gamybai. Priemonės, įgyvendinamos gamyklose arba kituose gamybos baruose, kuriomis siekiama pagerinti saugą arba higieną, yra labai svarbios ir joms gali būti skiriama tam tikros rūšies pagalba, tačiau šios rekomendacijos jos nėra taikomos.

Sąnaudų įtraukimo sąvoka: šiose rekomendacijose „sąnaudų įtraukimo“ principas reiškia, kad visos sąnaudos, susijusios su aplinkos apsauga turi būti įtraukiamos į įmonės gamybos sąnaudas.

„Teršėjas moka“ principas: reiškia, kad sąnaudas kovos su tarša priemonėms turi padengti tą taršą sukeliantis teršėjas.

Teršėjas: teršėjas yra tiesiogiai ar netiesiogiai darantis žalą aplinkai arba sudarantis sąlygas tokia žalai atsirasti ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ OL C 72, 1994 3 10, p. 3.

⁽²⁾ OL C 14, 2000 1 19, p. 8.

⁽³⁾ OL C 184, 2000 7 1, p. 25.

⁽⁴⁾ Komisija taip pat paskelbė apie savo išpareigojimą koordinuoti aplinkosaugos politiką su kitomis politikos sritimis savo 1999 m. gegužės 26 d. dariniame dokumente „Aplinkos apsaugos klausimų integravimas į visas svarbias politikos sritis“, taip pat savo ataskaitoje apie aplinkos apsaugos klausimų ir subalansuotos plėtros koordinavimą su Bendrijos politika Europos Tarybos susitikime Helsinkyje (SEC (1999) 1941 galutinis).

⁽⁵⁾ 1975 m. kovo 3 d. Tarybos rekomendacija dėl sąnaudų paskirstymo ir valstybės institucijų vieksmų aplinkosaugos srityje (OL L 194, 1975 7 25, p. 1).

Kainos atspindi sąnaudas: šis principas reiškia, kad į konkretaus gamintojo prekių ar paslaugų kainas turi būti įtrauktos išorinės sąnaudos, susijusios to gamintojo gamybos ir pardavimo daromu neigiamu poveikiu aplinkai.

Bendrijos standartas: privalomas Bendrijos standartas, nustatantis rodiklius, kurie turi būti pasiekti aplinkos apsaugos srityje, ir įpareigojantis pagal Bendrijos teisę naudoti geriausius prieinamus gamybos būdus (BAT) ⁽¹⁾, nereikalaujančius papildomų sąnaudų.

Atsinaujinantys energijos šaltiniai: atsinaujinantys alternatyvūs energijos šaltiniai, t. y. vėjo, saulės, geoterminė, bangų, potvynių energija, mažesnio nei 10 MW galingumo hidroelektrinės ir biomasė, kai biomasė apibrėžiama kaip žemės ūkio ir miškininkystės produktai, žemės ūkio, miškininkystės ir maisto pramonės daržovių atliekos, neapdirbtos medžio ir medžio žievės atliekos ⁽²⁾.

Elektros energija, gaminama iš atsinaujinančių energijos šaltinių: elektros energija, kurią gamina pramonės įmonė, naudojanti tik atsinaujinančius energijos šaltinius, ir elektros energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių dalis, gaminama mišrios pramonės įmonės, naudojančios tradicinius energijos šaltinius, ypač nenumatytiems atvejams ⁽³⁾.

Aplinkosaugos mokestis: požymis, kuris leidžia mokestį laikyti *aplinkosauginiu*, yra tai, kad apmokestinama bazė daro aiškų neigiamą poveikį aplinkai. Tačiau mokestis gali būti laikomas aplinkosaugos mokesčiu net ir tokiu atveju, jeigu apmokestinama bazė daro mažiau aiškų, tačiau apčiuopiamą teigiamą poveikį aplinkai [...]. Apskritai, pati valstybė narė turi parodyti numatomą mokesčio poveikį aplinkos būklei ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Terminas „geriausi prieinami gamybos būdai“ Bendrijos teisėje buvo įtvirtintas 1976 m. gegužės 4 d. Tarybos direktyva 76/464/EEB dėl taršos kai kuriose nuodingomis medžiagomis išmetamomis į Bendrijos vandenį (OL L 129, 1976 5 18, p. 23). Terminas, siek tiek kitokia forma, buvo įtvirtintas 1984 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvoje 84/360/EEB dėl kovos su pramonės įmonių keliama oro tarša (OL L 188, 1984 7 16, p. 20). 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EEB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (OL L 257, 1996 10 10, p. 26; „IPPC direktyva“ toliau plėtojo ir patvirtino šį terminą). IPPC direktyvos taikymo sritis apima pramonės įrengimus, galinčius stipriai teršti aplinką. Nuo 1999 m. lapkričio mėn. direktyva taikoma naujiems arba jau esamiems, tačiau žymiai modifikuotiems įrengimams. Iki 2007 m. spalio mėn. esami įrengimai turi atitikti IPPC direktyvos taisykles. Iki to laiko bus taikomos dviejų aukščiau minėtų direktyvų nuostatos dėl geriausių prieinamų gamybos būdų. Kaip taisyklė, konkrečias normas, - t. y. išmetimo arba vartojimo naudojant geriausius prieinamus gamybos būdus ribinius dydžius nustato ne Bendrija, o nacionalinės institucijos.

⁽²⁾ Šis apibrėžimas yra pateiktas Komisijos pasiūlyme Parlamento ir Tarybos direktyvai dėl elektros gamybos iš atsinaujinančių šaltinių vidaus elektros rinkoje skatinimo (OL C 311 E, 2000 10 31, p. 320). Kai direktyvą priims Parlamentas ir Taryba, Komisija naudos galutiniam tekste patvirtintą apibrėžimą.

⁽³⁾ Tos pačios pastabos kaip ir 7 išnašai.

⁽⁴⁾ Aplinkosauginiai mokesčiai ir rinkliavos bendrojoje rinkoje (COM(97) 9 galutinis, 1997 3 26).

7. Taikymo sritis: šios rekomendacijos yra taikomos pagalbai ⁽⁵⁾ skirtai aplinkos apsaugai visuose sektoriuose, reguliuojamuose EB sutarties, įskaitant ir reguliuojamus specialiomis Bendrijos taisyklėmis, skirtomis valstybės pagalbai (plieno apdirbimas ⁽⁶⁾, laivų statyba, automobilių pramonė, sintetiniai pluoštai, transportas ir žuvininkystė), išskyrus sritį, kuriai taikomos Bendrijos rekomendacijos dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje ⁽⁷⁾. Šios rekomendacijos taikomos žuvininkystės ir akvakultūros sektoriams, nepažeidžiant 1999 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2792/99, nustatančio išsamias Bendrijos struktūrinės paramos žuvininkystės sektoriuje taikymo taisykles ir tvarką ⁽⁸⁾, bei Rekomendacijose dėl valstybės pagalbos žuvininkystės ir žemės ūkio sektoriuose vertinimo, įtvirtintų nuostatų taikymo. Valstybės pagalba moksliniam tiriamajam darbui ir plėtrai (R&D) aplinkosaugos srityje teikiama pagal taisykles, išdėstytas Bendrijos valstybės pagalbos moksliniam tiriamajam darbui ir technikos plėtrai sistemoje ⁽⁹⁾. Panašiai, Komisijos nuomone, pagalbos mokymui aplinkosaugos srityje požymiai neleidžia jos laikyti atskira pagalbos rūšimi, todėl Komisija ją vertins pagal 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 68/2001 dėl sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo mokymo pagalbai ⁽¹⁰⁾ nuostatas ⁽¹¹⁾.

Remiantis 1996 m. gruodžio 18 d. Komisijos sprendimo Nr. 2496/96/EAPB, nustatančio Bendrijos taisykles dėl valstybės pagalbos plieno pramonei ⁽¹²⁾ 3 straipsniu, iki EAPB sutarties galiojimo pabaigos, pagalba aplinkos apsaugai plieno pramonėje ir toliau bus vertinama pagal Bendrijos rekomendacijas dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugai, paskelbtas 1994 m. kovo 10 d. Oficialiajame leidinyje C 72.

Šios rekomendacijos netaikomos užšaldytoms išlaidoms, kurios bus reguliuojamos atskirai ⁽¹³⁾. Komisija nori pabrėžti, kad pagal 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 69/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai ⁽¹⁴⁾, pagalbai, ne didesnei nei 100 000 eurų, suteiktai įmonei trijų metų laikotarpiui, 87 straipsnis netaikomas. Tačiau minėtas reglamentas netaikomas žemės ūkio, žuvininkystės ir transporto sektoriams, taip pat sektoriams, reguliuojamiems EAPB sutartimi.

⁽⁵⁾ Šios rekomendacijos neapima valstybės pagalbos sąvokos, apibrėžtos EB Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje ir Teisingumo Teismo bei Pirmosios Instancijos teismo precedento teisės nuostatose.

⁽⁶⁾ Tokia apimtimi, kaip apibrėžta 7 punkto antroje pastraipoje.

⁽⁷⁾ OL C 28, 2000 2 1, p. 2.

⁽⁸⁾ OL L 337, 1999 12 30, p. 10.

⁽⁹⁾ Komisija pabrėžia, kad šios Rekomendacijos taikomos tik pagalbai aplinkos apsaugai, nepažeidžiant kitų nuostatų dėl valstybės pagalbos ir atsižvelgiant į pagalbos apjungimo taisyklių numatytus apribojimus (74 punktas toliau).

⁽¹⁰⁾ OL C 45, 1996 2 17, p. 5.

⁽¹¹⁾ OL L 10, 2001 1 13, p. 20.

⁽¹²⁾ OL L 338, 1996 12 28, p. 42.

⁽¹³⁾ Užšaldytos išlaidos yra įmonės išlaidos, susijusios su anksčiau prisiimtais įsipareigojimais, kurių įmonė nebegali vykdyti dėl konkretaus sektoriaus liberalizavimo.

⁽¹⁴⁾ OL L 10, 2001 1 13, p. 30.

C. VALSTYBĖS PAGALBOS KONTROLĖS IR APLINKOS APSAUGOS POLITIKA

8. Aštuntajame ir devintajame dešimtmetyje Bendrijos aplinkos apsaugos politika iš esmės buvo koreguojamojo pobūdžio. Daugiausia dėmesio buvo skiriama standartams, turėjusiems atspindėti pagrindines problemas aplinkosaugos srityje.
9. Penktojoje aplinkos apsaugos veiksmų programoje, pavadintoje „Tvarumo link“, priimtoje 1993 metais ⁽¹⁾ pastebimi tam tikri tokio politikos pobūdžio pokyčiai. Joje akcentuojama būtinybė vykdyti ilgalaikę politiką, skatinančią subalansuotą plėtrą. Ilgalais tikslas yra Europos ekonomikos augimo su būtinybės apsaugoti aplinką suderinimas. Bendrijos veiksmai nebegali apsiriboti tik reakcija į aplinkosauginės problemas. Kaip įtvirtinta EB sutarties 6 straipsnyje, su pakeitimais padarytais Amsterdamo sutartyje, aplinkos apsaugos reikalavimai turi būti integruoti į visų Bendrijos politikos ir veiklos sričių apibrėžimus ir įgyvendinimą bei turi skatinti aktyvų socialinių-ekonominių operatorių dalyvavimą.
10. Sutarties 174 straipsnis numato, kad Bendrijos politika turi būti grindžiama „teršėjas moka“ principu. Su aplinkos apsauga susijusios išlaidos turi būti įtraukiamos į firmų gamybos sąnaudas, taip kaip ir bet kurios kitos gamybos išlaidos. Šiai politikai įgyvendinti Bendrija turės panaudoti įvairias priemones: reguliavimą, ypač priimant standartus, o taip pat savanoriškus susitarimus ar ekonominius instrumentus.
11. 1996 m. Komisija parengė penktosios aplinkos apsaugos veiksmų programos pažangos ataskaitą. Ataskaitoje konstatuojama, kad programos bendroji strategija ir tikslai lieka galioti. Be abejo, didelė pažanga buvo pasiekta integruojant aplinkosauginius ir subalansuotumo aspektus į kitas Bendrijos politikos sritis. Tačiau esminių pakitimų suinteresuotų šalių, – politiką formuojančių asmenų, įmonių ir visuomenės, – požiūryje neįvyko. Labai svarbu toliau plėtoti bendros atsakomybės už aplinką koncepciją, ir gilinti visuomenės informuotumą svarbiausiais klausimais.
12. 1999 m. Komisija pateikė bendrą penktosios veiksmų programos įvertinimą. Įvertinime nurodoma, kad nors programa sustiprino suinteresuotų šalių, piliečių ir sprendimus priimančių institucijų suvokimą, kad būtina aktyviai siekti aplinkos apsaugos tikslų, keičiant aplinkai žalingas ūkio tendencijas ir veikimo būdus pažanga nebuvo tokia ženkliai.
13. Įvertinime taip pat nurodoma, kad „tampa vis akivaizdžiau, kad aplinkai daroma žala kainuoja ir pačiai visuomenei, ir, atvirkščiai, aplinkosaugos veikla gali būti naudinga ekonomikos augimui, užimtumui ir konkurencingumui“, o taip pat, kad „veiksmingas“ teršėjas moka „principo ir visišką su

aplinkos apsauga susijusių sąnaudų priskyrimas teršėjui išlieka labai svarbiais procesais“ ⁽²⁾.

14. Todėl Komisijos atliekama valstybės pagalbos aplinkos apsaugai kontrolės politika turi įvykdyti dvejopą reikalavimą:
 - a) užtikrinti konkurencingą rinkų veikimą, tuo pat metu skatinant užbaigtikurti bendrąją rinką, bei didinti įmonių konkurencingumą;
 - b) užtikrinti, kad aplinkos apsaugos reikalavimai būtų suderinti su konkurencijos politikos apibrėžimu ir įgyvendinimu, ypač siekiant skatinti subalansuotą plėtrą. Komisijos nuomone, šiuo atžvilgiu išlaidų įtraukimas į įmonių gamybos sąnaudas yra prioritetas tikslas, kuris gali būti pasiekiamas įvairiais būdais, – instrumentais, besiremiančiais rinkos dėsniais arba reguliavimu. Pastarasis būdas laikomas veiksmingiausiu siekiant aukščiau išvardintų tikslų.
15. Išlaidų įtraukimas į įmonių gamybos sąnaudas padeda užtikrinti, kad kainos tiksliai atspindėtų sąnaudas, jeigu tik ūkio operatoriai paskirsto savo finansinius išteklius pagal prekių ir paslaugų, kurias jie nori pirkti, kainas. Penktosios aplinkos apsaugos veiksmų programos pažangos ataskaitoje pažymima, kad šis tikslas nebuvo pasiektas, kadangi kainos neatspindi ekologinių sąnaudų. Savo ruožtu tai sunkina visuomenės informuotumo lygio kėlimą, skatina nepagrįstai platų gamtos išteklių naudojimą.
16. Geriausias būdas pasiekti, kad visos šalys žinotų aplinkos apsaugos sąnaudas, yra visuose gamybos proceso etapuose užtikrinti sąnaudas atspindinčias kainas. Nors valstybės pagalba potencialiai gali neigiamai įtakoti prekybą ir konkurenciją, apskritai ji užkerta kelią neigiamoms pasekmėms sudarydama sąlygas įmonėms dirbtinai mažinti sąnaudas, ir neatskleisti su aplinkos apsauga susijusių sąnaudų vartotojams. Todėl, tolimesnės perspektyvos požiūriu, kai kurios valstybės pagalbos formos gali prieštarauti subalansuotos plėtros tikslams.
17. 1994 m. Komisijos priimtos rekomendacijos dėl valstybės pagalbos yra neatsiejama Bendrijos aplinkosaugos politikos dalis. Iš esmės, „teršėjas moka“ principas bei reikalavimas, kad įmonės įtrauktų su aplinkos apsauga susijusias sąnaudas į savo gamybos sąnaudas yra nesuderinami su valstybės pagalbos teikimu.
18. Nežiūrint to, Rekomendacijos nurodo, kad valstybės pagalba gali būti pateisinama dviem atvejais:
 - a) ypatingomis aplinkybėmis, kai visų aplinkosaugos sąnaudų dar neįmanoma įtraukti į įmonės gamybos sąnaudas, ir valstybės pagalba yra **laikinas antras geriausias sprendimas**, skatinantis įmones prisitaikyti prie standartų;

⁽²⁾ Europos aplinka: kokios ateities kryptys? Bendras Europos bendrijos aplinkosaugos ir subalansuotos plėtros veiksmų ir politikos programos įvertinimas „Tvarumo link“ (COM(1999) 543 galutinis, 1999 11 24).

⁽¹⁾ OL C 138, 1993 5 17, p. 1.

- b) kai pagalba gali tapti paskata įmonėms tiksliau laikytis standartų arba toliau investuoti į gamyklų sukeliamą taršą mažinančias priemones.
19. 1994 m. priimtose Bendrijos rekomendacijose Komisija laikėsi požiūrio, kad tam tikrais atvejais visiškai sąnaudų įtraukimas nėra įmanomas, todėl laikinai pagalba gali būti neišvengiama. Tačiau nuo 1994 m. įvyko tokie pokyčiai:
- a) nuo tada, kai buvo priimta penktoji aplinkos apsaugos veiksmų programa, besiremianti „teršėjas moka“ ir sąnaudų įtraukimo į gamybos sąnaudas principais, įmonės jau turėjo septynių metų laikotarpį prisitaikyti prie laipniško šių principų taikymo;
- b) 1996 m. Komisijos penktosios aplinkos apsaugos veiksmų programos pažangos ataskaitoje ir 1999 m. įvertinimo ataskaitoje pakartotinai pabrėžiama, kad norint pasiekti ženklios pažangos gerinant aplinką, būtina numatyti aplinkos apsaugos sąnaudų įtraukimą į įmonių gamybos sąnaudas ir naudoti rinkos instrumentus. c) už rinkos instrumentų naudojimą ir teisingą kainodarą pasisakoma ir Kijoto Protokole dėl klimato pasikeitimo.
- c) Kijoto protokolą dėl klimato kaitos taip pat skatina rinkos instrumentų naudojimą ir tinkamą kainų nustatymą.
20. Todėl Komisija mano, kad valstybės pagalba negali būti naudojama siekiant kompensuoti aplinkos apsaugos sąnaudų neįtraukimą į įmonių gamybos sąnaudas. Atsižvelgiant į aplinkosauginius reikalavimus tolimesnėje perspektyvoje, kainos turi tiksliai atspindėti sąnaudas, o visos su aplinkosauga susijusios sąnaudos turi būti įtraukiamos į įmonių gamybos sąnaudas. Todėl Komisija mano, kad pagalba negali būti pateisinama, kai investuojama tiksliai siekiant sudaryti galimybes įmonėms prisitaikyti prie esamų ar naujų Bendrijos techninių standartų. Tačiau, šiuo atveju, atsižvelgiant į specifinius sunkumus, su kuriais susiduria MVĮ, valstybės pagalbą prisitaikyti prie naujų Bendrijos standartų turėtų būti galima teikti trijų metų laikotarpiu nuo tokių standartų priėmimo. Pagalba gali būti naudinga, kai ji skatina siekti aukštesnio, nei reikalauja Bendrijos standartai, apsaugos lygio. Tai apima atvejus, kai valstybė narė, norėdama pasiekti aukštesnį aplinkos apsaugos lygį, nusprendžia priimti griežtesnius, nei galiojantys Bendrijoje, standartus. O taip pat atvejus, kai įmonė investuoja į aplinkosaugines priemones žymiai daugiau, nei reikalauja galiojantys Bendrijos standartai, arba kai Bendrija nėra nustačiusi jokių standartų.
21. Nors ir nebuvo nurodyta, kad pagalba, kuria siekiama tik padėti įmonėms laikytis esamų arba naujų Bendrijos techninių standartų, turi skatinamąjį poveikį. Tokie standartai yra įprasti teisiniai reikalavimai, kurių įmonės privalo laikytis, todėl nėra reikalo skatinti įmones laikytis įstatymo, suteikiant joms pagalbą ⁽¹⁾.

Energetikos sektoriaus specifika ir mokesčių mažinimas

22. Nuo 1994 m., kai buvo priimtose rekomendacijos, energetikos sektoriuje įvyko esminių pasikeitimų, į kuriuos būtina atsižvelgti.
23. Kai kurios valstybės narės jau yra patvirtinusios, šiuo metu svarsto, arba numato svarstyti galimybes taikyti mokesčius, teigiamai veikiančius aplinkos apsaugą. Kai kuriais atvejais tam tikrų rūšių įmonės atleidžiamos nuo mokesčių, joms taikomos mokesčių lengvatos, kad jos nepatektų į sunkias konkurencines sąlygas. Komisijos nuomone, tokios priemonės, sutarties 87 straipsnio prasme gali būti vertinamos kaip valstybės pagalba. Taigi, teigiamas mokesčių poveikis gali nusverti neigiamus tokios pagalbos padarinius. Atitinkamai, Komisijos nuomone, laikantis tam tikrų sąlygų ir ribotą laikotarpį atleidimai nuo mokesčių gali būti priimtini, kai tai yra būtina, norint užtikrinti, visiems gaminiams taikomų mokesčių priėmimą ar tolesnį taikymą. Tokia situacija negali tęstis ilgiau nei 10 metų, jeigu tenkinamos atitinkamos sąlygos. Laikotarpiui pasibaigus, valstybės narės gali apie tokias priemones pakartotinai pranešti Komisijai, kuri jas analizuoja tokiu pat požiūriu, atsižvelgdama į pasiekimus aplinkos apsaugos srityje.
24. Pastaraisiais metais valstybės narės taip pat ėmėsi veiksmų skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą bei kombinuotą šilumos ir energijos gamybą, kuriems, atsižvelgdama į jų privalumus aplinkosauginiu požiūriu, pritaria Komisija. Todėl Komisija mano, kad laikantis tam tikrų sąlygų, valstybės pagalba atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimui bei kombinuotos šilumos ir energijos gamybai skatinti yra priimtina. Tačiau tokia pagalba negali prieštarauti kitoms sutarties arba antrinės teisės aktų nuostatom.

D. SANTYKINĖ PAGALBOS APLINKOS APSAUGAI REIKŠMĖ

25. Aštuntosios valstybės pagalbos Europos Sąjungoje apdirbamosios pramonės ir tam tikruose kituose sektoriuose apžvalgos ⁽²⁾ duomenys rodo, kad nuo 1996 m. iki 1998 m. pagalba aplinkos apsaugai sudarė tik 1,85 % visos apdirbamosios pramonės ir paslaugų sektoriams suteiktos pagalbos.
26. 1994–1999 m. pagalba aplinkos apsaugai buvo teikiama daugiausiai subsidijų forma. Proporcingai, kitos pagalbos formos, t. y. lengvatinės paskolos, valstybės garantijos, buvo taikomos labai retai.
27. Sektorių atžvilgiu, 1998–1999 m. daugiau pagalbos priemonių buvo skirta energetikos sektoriui, energijos taupymo programoms remti, arba skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, ypač ekologinių mokesčių pagalbą.

⁽¹⁾ Išskyrus MVĮ, kaip nurodyta 20 punkte.

⁽²⁾ COM(2000) 250 galutinis, 2000 4 11.

E. BENDROS VALSTYBĖS PAGALBOS APLINKOS APSAUGAI PATVIRTINIMO SĄLYGOS

E.1. Valstybės pagalba investicijoms

E.1.1. *Pereinamojo pobūdžio pagalba investicijoms, skirta padėti MVĮ prisitaikyti prie naujų Bendrijos standartų*

28. Pagalba investicijoms, skirta MVĮ padėti prisitaikyti prie naujų privalomų Bendrijos standartų gali būti teikiama tris metus nuo tokių standartų priėmimo, jeigu ji neviršija 15 % visų remtinų išlaidų.

E.1.2. *Valstybės pagalbos investicijoms, skirtos įmonėms, siekiančioms tiksliau laikytis Bendrijos standartų, bendros tvirtinimo sąlygos*

29. Pagalba investicijoms, kurios dėka įmonės siekia tiksliau laikytis galiojančių Bendrijos standartų, gali būti patvirtinta, jeigu ji sudaro iki 30 % bendrųjų investavimo išlaidų, kaip apibrėžta 37 punkte. Šios sąlygos taip pat taikomos pagalbai įmonių investicijoms, kai nėra nustatytų privalomų Bendrijos standartų, arba kai įmonės privalo investuoti, siekiant atitikti griežtesnius už Bendrijoje taikomus, nacionalinius standartus.

E.1.3. *Investicijos į energetiką*

30. Kaip minėta 30 punkte, investicijos į energijos taupymo priemones, yra laikomos tolygiomis investicijoms aplinkos apsaugai gerinti. Tokios investicijos yra labai svarbios siekiant Bendrijos tikslų aplinkos apsaugos srityje ekonominėmis priemonėmis⁽¹⁾. Todėl joms gali būti teikiama pagalba, taikant bazinį 40 % visų remtinų sąnaudų tarifą.

31. Remiantis šiomis rekomendacijomis, valstybės pagalba taip pat gali būti teikiama investicijoms į kombinuotą elektros ir šilumos gamybą, jei įmanoma įrodyti, kad priemonės aplinkos apsaugos atžvilgiu yra naudingos dėl labai aukšto konversijos veiksmingumo⁽²⁾, priemonės leidžia sumažinti energijos suvartojimą, arba dėl to, kad gamybos procesas taps mažiau žalingu aplinkai. Šiuo atveju, Komisija kreips ypatingą dėmesį ir į gamybos procese naudojamos pirminės energijos rūšį. Taip pat negalima pamiršti, kad aplinkosauginiais sumetimais Bendrijoje visų pirma skatinamas kombinuotos elektros energijos ir šilumos tiekimo stočių gaminamos energijos vartojimas⁽³⁾. Todėl tokioms investicijoms gali būti teikiama pagalba, taikant bazinį 40 % visų remtinų sąnaudų tarifą.

⁽¹⁾ Veiksmų planas energijos taupymo gerinimui Europos bendrijoje (COM(2000) 247 galutinis, 2000 4 26).

⁽²⁾ „Konversijos veiksmingumas“ yra suprantamas kaip santykis tarp pirminės energijos, naudojamos antrinei energijos formai pagaminti kiekio ir faktiškai pagaminto antrinės energijos kiekio. Ji skaičiuojama taip: pagaminta elektros energija + pagaminta šilumos energija/suvargota energija.

⁽³⁾ 1997 m. gruodžio 18 d. Tarybos rezoliucija dėl Bendrijos strategijos skatinti kombinuotą elektros energijos ir šilumos gamybą (OL C 4, 1998 1 8, p. 1).

32. Investicijos energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių gamybai skatinti yra laikomos tolygiomis investicijoms į aplinkos apsaugą, vykdomą, neesant nustatytų privalomų Bendrijos standartų. Nereikėtų pamiršti, kad priemonės, skatinančios energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos šaltinių yra vienas iš Bendrijos prioritetų aplinkos apsaugos srityje⁽⁴⁾, ir vienas labiausiai remiamų ilgalaikių tikslų. Pagalbos investicijoms skirtoms tokioms energijos formoms remti tarifas yra 40 % visų remtinų sąnaudų.

Komisijos nuomone, atsinaujinančios energijos įrenginiai, tarnaujantys visos bendrijos, tokios kaip salos arba gyvenamojo rajono, poreikiams, taip pat gali būti remiami. Šioje srityje įvykdytoms investicijoms gali būti skiriama valstybės pagalba iki 10 procentinių punktų didesnė nei bazinis 40 % nuo remtinų sąnaudų skaičiuojamas tarifas.

Komisijos manymu, valstybei narei galint įrodyti, jog tai būtina, ji gali teikti valstybės pagalbą investicijoms į energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kuri sudarytų iki 100 % remtinų sąnaudų. Su tokio pobūdžio gamyba susijusiems įrengimams negalės būti teikiama jokia kita parama.

E.1.4. *Premija remtinuose regionuose įsikūrusioms įmonėms*

33. Teisę gauti nacionalinę regioninę pagalbą turinčiuose regionuose įsisteigusios įmonės, gali gauti regiono plėtrai skatinti skirtą pagalbą. Skatinant įmones toliau investuoti į aplinkos apsaugą, prireikus, turėtų būti įmanoma joms suteikti papildomą pagalbą investicijoms į aplinkos apsaugą, vykdomoms remiantis 29 punktu⁽⁵⁾.

34. Todėl regionuose, turinčiuose teisę gauti regioninę pagalbą, didžiausias pagalbos aplinkos apsaugai tarifas, taikomas remtinoms sąnaudoms pagal 37 punktą yra nustatomas kaip aprašyta toliau.

Remiamuose regionuose maksimalus pagalbos tarifas yra didesnis iš dviejų toliau nurodytų alternatyvinių dydžių:

a) arba bazinis pagalbos investicijoms į aplinkos apsaugą tarifas, t. y. 30 % viso (standartinė sistema), 40 % viso (investicijos į energijos taupymo priemones, į atsinaujinančius energijos šaltinius, arba skatinant kombinuotą elektros energijos ir šilumos gamybą) arba 50 % viso (investicijos į atsinaujinančius energijos šaltinius, aptarnaujančius visą bendriją), plius 5 procentiniai punktai regionuose, kuriems taikomas sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktas, ir 10 procentinių punktų regionams, kuriems taikomas sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktas⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ 1998 m. birželio 8 d. Tarybos rezoliucija dėl atsinaujinančių energijos šaltinių (OL C 198, 1998 6 24, p. 1)

⁽⁵⁾ Tokios premijos nenumatomos, jeigu valstybė narė teikia pagalbą investicijoms, remiantis 32 punkto trečiąja pastraipa (pagalba iki 100 % remtinų sąnaudų).

⁽⁶⁾ Investicijoms į remiamus regionus gali būti teikiama pagalba, jeigu tenkinamos sąlygos, numatytos rekomendacijose dėl valstybės pagalbos regioninei plėtrai (OL C 74, 1998 3 10, p. 9).

- b) arba pagalbos regiono plėtrai tarifas plius 10 procentinių punktų.

E.1.5. *Premija mažoms ir vidutinėms įmonėms*

35. Jeigu 29–32 punktuose nurodytas investicijas vykdo mažos ar vidutinės įmonės, gali būti suteikiama 10 procentinių punktų didesnė pagalba ⁽¹⁾. Šiose rekomendacijose naudojamas kituose Bendrijos tekstuose pateiktas MVĮ apibrėžimas ⁽²⁾.

Aukščiau nurodytos premijos, numatytos remtiniams regionams bei MVĮ gali būti apjungiamos, tačiau didžiausias pagalbos aplinkos apsaugai tarifas negali viršyti 100 % bendrų remtinų sąnaudų. MVĮ negali būti teikiama dviguba premija nei pagal pagalbos regioninei plėtrai nuostatas, nei pagal aplinkosaugos srityje taikomas nuostatas ⁽³⁾.

E.1.6. *Remtinios investicijos*

36. Remtinios investicijos yra investicijos į žemę, būtinos aplinkosauginiams tikslams pasiekti, investicijos į pastatus, gamyklas ir įrengimus, siekiant sumažinti arba panaikinti taršą ir aplinkosauginius pažeidimus, ir investicijos, skirtos aplinką saugančių gamybos būdų pritaikymui.

Taip pat gali būti teikiama pagalba išlaidoms, susijusioms su technologijų perdavimu įsigijant veiklos licencijas, patentuotą ar nepatentuatą *know-how*. Tačiau toks nematerialus turtas turi atitikti šias sąlygas:

- a) jis turi būti laikomas nusidėvinčiu turtu;
- b) jis turi būti įsigijamas rinkos sąlygomis, iš įmonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai nekontroliuoja įgijėjas;
- c) aptariamas turtas turi būti įtraukiamas į įmonės turtą, mažiausiai penkis metus išlikti pagalbos gavėjo įstaigoje ir būti jo naudojamas. Ši sąlyga netaikoma, jei toks nematerialus turtas yra techniškai pasenęs. Jeigu per tuos penkerius metus turtas parduodamas, jį parduodant gautos pajamos privalo būti išskaičiuotos iš remtinų sąnaudų, ir prireikus visa pagalba arba jos dalis turi būti grąžinta.

⁽¹⁾ Tokia premija netaikoma, jeigu valstybė narė pagalbą investicijoms teikia, remiantis 32 punkto trečiąja pastraipa (pagalba iki 100 % remtinų sąnaudų).

⁽²⁾ 1996 m. balandžio 3 d. Komisijos rekomendacija 96/280/EB dėl mažų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 107, 1996 4 30, p. 4).

⁽³⁾ MVĮ vykdomoms investicijoms gali būti teikiama pagalba pagal 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 70/2001 dėl EB Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo mažoms ir vidutinėms įmonėms teikiamai valstybės pagalbai (OL L 10, 2001 1 13, p. 33).

E.1.7 *Remtinios sąnaudos*

37. Remtinios sąnaudos turi būti griežtai apribotos tik papildomomis investicinėmis išlaidomis, būtinomis aplinkosauginiams tikslams pasiekti.

To sukeltos pasekmės: jeigu investicijų į aplinkos apsaugos priemones negalima tiksliai išskirti bendrose sąnaudose, Komisija atsižvelgia į objektyvius ir skaidrius skaičiavimo būdus, pvz., techniškai palyginamų investicijų, kurios vis dėlto neužtikrina tokio paties aplinkos apsaugos lygio, sąnaudos.

Visais atvejais, remtinios sąnaudos turi būti apskaičiuojamos, neatsižvelgiant į naudą, gautą dėl pajėgumų padidėjimo, per pirmuosius penkerius investicijų gyvavimo metus pasiekto sąnaudų taupymo, bei per tuos penkerius metus vykdytos papildomos pagalbinės gamybos ⁽⁴⁾.

Atsinaujinančių energijos šaltinių remtinios investicinės sąnaudos dažniausiai yra įmonės papildomos sąnaudos, palyginti su tokio paties galingumo pagal faktinę energijos gamybą tradicinės jėgainės sąnaudomis.

Kai MVĮ turi prisitaikyti prie naujų Bendrijos standartų, į remtinas sąnaudas įtraukiamos ir papildomos investicijos, reikalingos pagal tuos standartus numatytam aplinkos apsaugos lygiui pasiekti.

Kai įmonės turi prisitaikyti prie nacionalinių standartų, kurie buvo priimti nesant priimtų Bendrijos standartų, remtinios sąnaudos susideda iš papildomų investicinių išlaidų, reikalingų pagal nacionalinius standartus numatytam aplinkos apsaugos lygiui pasiekti.

Kai įmonė turi prisitaikyti prie nacionalinių standartų, kurie yra griežtesni nei Bendrijos standartai, arba savanoriškai bando tiksliau laikytis Bendrijos standartų, remtinas sąnaudas sudaro investicijos, būtinos pasiekti aukštesnį, nei numatytas pagal Bendrijos standartus, aplinkos apsaugos lygį. Investicinės sąnaudos, būtinos pasiekti pagal Bendrijos standartus reikalaujamą aplinkos apsaugos lygį, nėra laikomos remtinomis sąnaudomis.

Nesant nustatytų standartų, remtinas sąnaudas sudaro investicinės sąnaudos, reikalingos pasiekti aukštesnį aplinkos apsaugos lygį nei tokia įmonė ar įmonės galėtų pasiekti, negaudamos jokios pagalbos aplinkos apsaugai.

⁽⁴⁾ Jeigu investicijos yra susijusios tik su aplinkos apsauga, nesiekiant jokios kitos ekonominės naudos, nustatant remtinas sąnaudas jokie papildomi išskaičiavimai nėra taikomi.

E.1.8. Užterštų pramoninių vietovių atkūrimas

38. Šių rekomendacijų objektu taip pat gali būti aplinkai padarytos žalos šalinimu užsiimančių įmonių vykdoma užterštų pramonės regionų atkūrimo veikla ⁽¹⁾. Svarbi žala aplinkai šiuo atveju gali būti žala padaryta dirvos, paviršinių ar grūntinių vandenų kokybei ⁽²⁾.

Esant galimybei nustatyti už teršimą atsakingą asmenį, remiantis „teršėjas moka“ principu, pastarasis privalo padengti teritorijos valymo išlaidas, tokiu atveju valstybės pagalba negali būti teikiama. „Už teršimą atsakingu asmeniu“ laikomas asmuo, atsakingas pagal valstybės narės įstatymus, nepažeidžiant atitinkamų šios srities Bendrijos teisės aktų.

Negalint nustatyti už teršimą atsakingo asmens arba negalint jo priversti padengti išlaidas, valstybės pagalbą gali gauti už darbus atsakingas asmuo ⁽³⁾.

Pagalba užterštų pramoninių teritorijų atkūrimui gali siekti iki 100 % turėtų išlaidų, pridėdant 15 % padengiamų darbo sąnaudų. Remtinios sąnaudos yra lygios darbų sąnaudoms, atėmus žemės vertės padidėjimą.

Bendra pagalbų suma jokių būdu negali viršyti įmonės patirtų faktinių išlaidų.

E.1.9. Įmonių perkėlimas

39. Komisija laikosi nuomonės, kad įmonių perkėlimas į kitas teritorijas nėra aplinkos apsaugos priemonė, todėl remiantis šiomis rekomendacijomis, valstybės pagalba tokiame perkėlimui negali būti teikiama.

Pagalba gali būti pateisinama, kai įmonė, įsikūrusi miesto teritorijoje arba teritorijoje pažymėtoje Natura 2000, teisėtai užsiima veikla, dėl kurios aplinka yra labiausiai teršiama, ir dėl šios priežasties privalo persikelti į labiau tinkamą vietą.

Kartu turi būti tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) įmonės vietos pakeitimas privalo būti atliekamas aplinkosauginiais sumetimais bei grindžiamas administraciniu ar teismo sprendimu;

⁽¹⁾ Komisija pažymi, kad Sutarties 87 straipsnis nėra taikomas valstybės institucijų vykdomam užterštų pramonės teritorijų atkūrimui. Tačiau Valstybės pagalbos klausimas gali iškilti, po valymo darbų žemę pardavus žemesne, nei rinkos kaina.

⁽²⁾ Visos su savo teritorijos atkūrimu susijusios išlaidos, kurias patiria įmonės, nesvarbu, ar jos yra įtraukiamos, ar ne į įmonės balansą kaip ilgalaikis iturtas, jeigu valomos užterštos teritorijos yra laikomos remtinomis investicijomis.

⁽³⁾ Šiose rekomendacijose naudojama prasme, atakingas už darbus asmuo nebūtinai turi būti atsakingas ir už teršimą.

- b) įmonė privalo laikytis griežčiausių aplinkosauginių standartų, galiojančių naujoje jos persikėlimo vietovėje.

Išvardytas sąlygas tenkinančios įmonės gali gauti investicijoms skirtą pagalbą, remiantis rekomendacijų 29 punktu. Taip pat taikomos 35 punkto nuostatos dėl premijos mažoms ir vidutinėms įmonėms.

Siekiant nustatyti remtinų sąnaudų dydį, skiriant pagalbą įmonės persikėlimui, Komisija atsižvelgia į tai, kokio dydžio pajamos buvo gautos išnuomavus ar pardavus gamyklą, apleistą gamyklą ar žemę, sumokėjus kompensaciją nusavinimo atveju, ir sąnaudas, susijusias su žemės pirkimu, arba tokio paties galingumo, kaip ir buvusi ar apleistoji, gamyklos statyba arba pirkimu. Taip pat gali būti atsižvelgta ir į kitokią naudą, susijusią su gamyklos perkėlimu; tai nauda gaunama dėl persikėlimo vykdomo technologijų tobulinimo arba finansinė nauda dėl efektyvesnio gamyklos naudojimo. Apskaičiuojant remtiną sąnaudą, kurioms padengti gali būti teikiama valstybės pagalba aplinkos apsaugai, nėra įtraukiamos, su pajėgumų didinimu susijusios investicijos.

Jeigu dėl administracinio arba teismo sprendimo pakeisti įmonės veiklos vietą, prieš laiką nutraukiama žemės ar pastatų nuomos sutartis, apskaičiuojant remtiną sąnaudą, įtraukiamos bet kokios baudos, nustatytos įmonei dėl sutarties nutraukimo prieš terminą.

E.1.10. Bendros taisyklės

40. Pagalba investicijoms negali būti teikiama įmonėms, siekiančios tiksliau laikytis Bendrijos standartų, arba ruošiamų įtvirtinti, bet dar nenustatytų Bendrijos standartų, jeigu dėl tokių pastangų įmonės atitiks Bendrijos jau priimtus, tačiau dar neįsigaliojusius standartus. Pagalba įmonei gali būti teikiama, siekiant padėti jai atitikti griežtesnius nei Bendrijos nacionalinius standartus, arba nesant Bendrijoje nustatytų standartų, jeigu įmonė atitikimą tokiems nacionaliniams standartams užtikrina iki atitinkamais nacionaliniais teisės aktais nustatytų terminų. Pagalba negali būti teikiama investicijoms, vykdomoms po nacionaliniais įstatymais nustatyto termino ⁽⁴⁾.

E.2. Pagalba MVĮ teikiamoms konsultacijoms aplinkos apsaugos klausimais

41. Konsultacinės paslaugos yra ypatingai svarbios padedant MVĮ padaryti pažangą aplinkosaugos srityje dalis, todėl Komisijos nuomone, minėta pagalba gali būti teikiama remiantis Reglamento (EB) Nr. 70/2001 38 ⁽⁵⁾ nuostatomis.

⁽⁴⁾ Šiame punkte nustatytos taisyklės nepažeidžia 28 punkto nuostatų, liečiančių MVĮ.

⁽⁵⁾ Nuoroda 32 išnašoje.

E.3. Pagalba veiklos einamosioms išlaidoms padengti

E.3.1. Taisyklės, taikomos veiklos einamosioms išlaidoms padengti skirtai pagalba, skatinant atliekų tvarkymą ir energijos taupymą

42. Žemiau išvardytos taisyklės taikomos dviemseinioms veiklos išlaidoms padengti skirtoms pagalbos rūšims:

- a) pagalba atliekų tvarkymui, kuris vykdomas laikantis atliekų tvarkymo principų hierarchinės klasifikacijos ⁽¹⁾,
- b) pagalba energijos taupymo srityje.

43. Įrodžius pagalbos būtinybę, ji turi apsiriboti tik papildomų gamybos sąnaudų kompensavimu, palyginus su atitinkamų prekių ar paslaugų rinkos kainomis ⁽²⁾. Ši pagalba privalo būti laikino pobūdžio, ir turi būti laipsniškai mažinama, siekiant kad kainos pakankamai greitai pradėtų atspindėti sąnaudas.

44. Komisijos nuomone, remiantis „teršėjas moka“ principu, atliekų tvarkymo sąnaudas turėtų padengti pačios įmonės. Veiklos einamosioms išlaidoms padengti skirta pagalba gali būti būtina, kai įmonės gali laikinai prarasti konkurencingumą tarptautiniu lygiu, priėmus griežtesnius nei Bendrijos lygiu veikiančius nacionalinius standartus, arba, jeigu Bendrijoje šie standartai apskritai nėra nustatyti.

Pagalbą veiklos einamosioms išlaidoms padengti gaunanti įmonė, kai ši pagalba skiriama pramoninių ar nepramoninių atliekų tvarkymui, privalo finansuoti atliktas paslaugas proporcingai savo pagaminamų atliekų kiekiui/tvarkymo sąnaudoms.

45. Visų rūšių pagalbos veiklos einamosioms išlaidoms padengti gali būti teikiamos tik ribotą penkių metų laikotarpį, su sąlyga, kad jos yra „proporcingai mažėjančios“. Jų dydis gali siekti 100 % papildomų sąnaudų pirmaisiais metais, tačiau turi laipsniškai sumažėti iki nulio penktųjų metų pabaigoje.

46. Pagalbai nesant „proporcingai mažėjančia“, ji negali trukti daugiau nei penkis metus, o jos intensyvumas negali viršyti 50 % papildomų sąnaudų.

⁽¹⁾ Klasifikacija pateikta Bendrijos atliekų tvarkymo strategijoje (COM(96) 399 galutinis, 1996 7 30). Šiame pranešime Komisija primena, kad atliekų tvarkymas yra viena Bendrijos prioritetinių sričių, mažinant riziką aplinkai. Atliekų tvarkymas turi būti suprantamas trimis aspektais: antrinis panaudojimas, perdirbimas ir sunaikinimas. Atliekos, kurių gamyba yra neišvengiama, turi būti tvarkomos ir šalinamos nepavojingu būdu.

⁽²⁾ Gamybos sąnaudos turi būti suprantamos, kaip grynos sąnaudos neįskaitant pagalbos, bet įskaitant normalų pelną.

E.3.2. Taisyklės, taikomos veiklos einamosioms išlaidoms padengti skirtai pagalba, teikiama mokesčių sumažinimo arba atleidimo nuo mokesčių forma

47. Nustatant tam tikrai veiklai aplinkos apsaugos sumetimais taikomus mokesčius, valstybės narės gali nuspręsti laikinai atleisti nuo tokių mokesčių kai kurias įmones, jei šie nėra suderinti Europos lygiu, arba siekiant apsaugoti įmones nuo laikino tarptautinio konkurencingumo praradimo. Tokio pobūdžio atleidimai nuo mokesčių yra laikomi valstybės pagalba, kuriai taikomas EB sutarties 87 straipsnis. Analizuojant aptariamas priemones, be kita ko, privalo nustatyti, ar mokesčiai priimti Bendrijos, ar savarankiško valstybės narės sprendimo pagrindu.

48. Nustatant mokesčius savarankišku valstybės narės sprendimu, įmonėms, privalančioms mokėti tokius mokesčius, gali būti sunku greitai prisitaikyti prie naujos mokesčių naštos. Tokiomis aplinkybėmis, gali būti pateisinamas laikinas atleidimas nuo mokesčių, siekiant padėti įmonėms prisitaikyti prie naujos tvarkos.

49. Jeigu mokestis nustatytas Bendrijos direktyva, galimos dvi išeitys:

a) valstybė narė kai kuriems gaminiams taiko aukštesnį, nei Bendrijos direktyvoje nustatytas minimalus, mokesčio tarifą ir atleidžia nuo mokesčių tas įmones, kurios dėl to moka mokesčius žemesniu tarifu, tačiau bent jau lygiu minimaliam Bendrijos direktyvoje nustatytam tarifui. Komisijos nuomone, toks atleidimas nuo mokesčių yra pateisinamas tuo, kad įmonės sudaromos sąlygos prisitaikyti prie aukštesnių mokesčių tarifų, jos skatinamos organizuoti savo veiklą nesukeliant žalos aplinkai;

b) valstybė narė tam tikriems gaminiams taiko mokesčius minimaliu Bendrijos direktyvoje nurodytu tarifu ir atleidžia nuo mokesčių kai kurias įmones, kurios dėl to moka mokesčius žemesniu tarifu nei minimalus Bendrijos direktyvoje nurodytas tarifas. Jeigu atitinkama direktyva nenumato tokio atleidimo, jis bus laikomas pagalba, nesuderinama su sutarties 87 straipsniu. Jeigu atitinkama direktyva numato tokio pobūdžio atleidimą nuo mokesčių, kai tokia priemonė yra būtina, ir atitinka Bendrijos siekiamus tikslus, Komisija gali nuspręsti, jog ji suderinama su sutarties 87 straipsniu. Komisija ypač sieks užtikrinti, kad bet koks atleidimas nuo mokesčių būtų ribotos trukmės.

50. Bendrai, tokios mokesčių priemonės turėtų įnešti svarų indėlį į aplinkos apsaugą. Tačiau būtina užtikrinti, kad toks atleidimas nuo mokesčių, vien dėl savo prigimties, nesudarytų kliūčių siekti numatytų tikslų.

51. Tokio pobūžio atleidimai nuo mokesčių gali būti laikomi pagalba, skirta veiklos einamosioms išlaidoms padengti, kuri gali būti leidžiama tokiomis sąlygomis:

1. jeigu, aplinkosauginiais sumetimais, valstybė narė nustato **naują mokestį** tam tikroje veiklos srityje, arba tam tikriems gaminiams, kurių atžvilgiu mokesčiai Bendrijos lygiu nebuvo harmonizuoti, arba valstybės narės nustatytas mokestis yra didesnis, nei numato atitinkami Bendrijos teisės aktai, Komisija laikosi nuomonės, kad atleidimas nuo mokesčių 10-ties metų laikotarpiui, nenumatant proporcingo mokesčio mažinimo, gali būti pateisinamas dviem atvejais:

a) jeigu valstybė narė ir atleidžiama nuo mokesčio įmonė sudaro sutartį, pagal kurią įmonė arba įmonių grupė įsipareigoja pasiekti aplinkosauginius tikslus per laikotarpį, kuriam ji atleidžiama nuo mokesčių, arba kai įmonės sudaro laisvanoriškus susitarimus su tokiomis pačiomis pasekmėmis. Be to, tokiomis susitarimais arba iniciatyvomis gali būti siekiama sumažinti energijos suvartojimą, teršalų išmetimą, arba taikyti bet kokias kitas aplinkosaugines priemones. Kiekviena valstybė narė yra įpareigota tartis dėl susitarimų turinio, kurį, kai jai bus pateiktas pranešimas apie pagalbos projektus, vertins Komisija. Valstybės narės privalo užtikrinti griežtą įmonių ar įmonių grupių prisiimtų įsipareigojimų vykdymo kontrolę. Susitarimuose tarp valstybių narių ir įmonių privalo būti baudas įtvirtinančias nuostatas, kurios turi būti taikomos nevykdant įsipareigojimų.

Šios nuostatos taip pat taikomos valstybei narei nustatčius mokesčių sumažinimą, laikantis tokių sąlygų, kurių poveikis yra toks pat, kaip aukščiau minėtų susitarimų ar įsipareigojimų;

b) atleidimas nuo mokesčių gali būti taikomas ir nesudarant susitarimo tarp įmonės ir valstybės narės, jeigu tenkinama bent viena šių sąlygų:

— taikant Bendrijos nustatyto mokesčio sumažinimą, po sumažinimo įmonių faktiškai mokama suma turi išlikti didesnė, nei Bendrijos nustatytas minimumas, siekiant skatinti įmones gerinti aplinkos apsaugą,

— sumažinus vietinį mokestį, nesant įtvirtinto atitinkamo Bendrijos mokesčio, teisę mokėti mažesnę mokestį turinčios įmonės, vis dėlto privalo sumokėti didžiąją nacionalinio mokesčio dalį.

2. 51.1 punkto nuostatos gali būti taikomos esamiems mokesčiams, jeigu tenkinamos abi šios sąlygos:

a) tokie mokesčiai turi pastebimą teigiamą poveikį aplinkos apsaugai;

b) atleisti įmonės nuo mokesčių buvo nuspręsta jau nustatčius mokesčius arba dėl žymių ekonominės padėties pokyčių, dėl kurių įmonė atsidūrė itin sunkiose konkurencijos sąlygose. Pastaruoju atveju, dydis, kuriuo sumažinamas mokestis, negali būti didesnis nei dėl pasikeitusios ekonominės padėties atsiradusios sąnaudų. Nustojus didėti sąnaudoms, nustojama taikyti mokesčio lengvatą.

3. Valstybės narės gali remti procesus, kai elektros energija gaminama iš tradicinių energijos šaltinių, tokių kaip dujos, leidžiančių sutaupyti daug daugiau energijos, nei naudojant tradicinius gamybos būdus. Tokiais atvejais, atsižvelgiant į tokių gamybos būdų svarbą aplinkos apsaugai, kai vartojama pirminė energija žymiai sumažina neigiamą poveikį aplinkai, Komisijos nuomone, atleidimas nuo mokesčių gali būti pateisinamas penkių metų laikotarpiui, kai teikiama pagalba nėra proporcingai mažėjanti. Remiantis 51.1 ir 51.2 punktuose įtvirtintomis sąlygomis, nuo mokesčio gali būti atleidžiama ir dešimčiai metų.

52. Žymiai padidinus esamus mokesčius, kai valstybė narė mano, jog kai kurioms įmonėms būtina numatyti išimtis, 51.1 punkto nuostatos dėl naujų mokesčių taikomos pagal analogiją.

53. Komisijos nuomone, ilgalaikiai atleidimai nuo mokesčių negali būti pateisinami mokesčio, nereguliuojamo Bendrijos lygiu atžvilgiu, kai toks vietinis mokestis yra žemesnis ar lygus Bendrijos nustatytam mažiausiam mokesčio dydžiui. Tokiu atveju atleidžiant nuo mokesčių, privalo būti tenkinamos 45 ir 46 punktuose išdėstytos sąlygos, ir tik gavus leidimą nukrypti nuo Bendrijos teise nustatyto minimalaus mokesčio dydžio.

Visais atvejais, mažinant mokestį, valstybė narė, remdamasi 45 ir 46 punktų nuostatomis gali įmonėms teikti pagalbą, skirtą jų veiklos einamosioms išlaidoms padengti.

E.3.3. **Taisyklės, taikomos pagalbai, skirtai veiklos einamosioms išlaidoms atsinaujinantiems energijos šaltiniams padengti**

54. Pagal šias Rekomendacijas energijos gamybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių paprastai gali būti teikiama pagalba veiklos einamosioms išlaidoms padengti.

55. Komisijos nuomone, tokio pobūdžio pagalba turi būti reguliuojama pagal atskiras taisykles, atsižvelgiant į ypatingus sunkumus, su kuriais susiduria atsinaujinantys energijos šaltiniai, siekdami efektyviai konkuruoti su tradiciniais energijos šaltiniais. Taip pat būtina nepamiršti, kad tokių energijos šaltinių platesnis naudojimas aplinkosaugos sumetimais yra skatinamas Bendrijos politika. Pagalba gali būti ypatinai reikalinga, kai turimos technologijos neleidžia gaminti energijos tokiomis vieneto kainomis, kaip naudojant tradicinius energijos šaltinius.

56. Pagalba veiklos einamosioms išlaidoms padengti yra pateisinama, jos pagalba siekiant padengti skirtumą tarp sąnaudų gaminant energiją iš atsinaujinančių šaltinių ir tokios energijos rinkos kainos. Pagalba gali būti teikiama įvairiomis formomis, priklausomai nuo gaminamos energijos rūšies ir valstybėje narėje taikomo paramos mechanizmo. Be to, nagrinėjama atskirus atvejus, Komisija atsižvelgia į kiekvienos energijos rūšies konkurencinę padėtį.

57. Valstybės narės gali teikti pagalbą energijos gamybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių tokiais būdais:

E.3.3.1. 1 būdas

58. Atsinaujinančios energijos gamybos srityje investicinės sąnaudos produkcijos vienetui yra itin aukštos, jos paprastai sudaro ženkliają įmonės sąnaudų dalį, ir neleidžia įmonėms nustatyti konkurencingų kainų savo produkcijai energijos pardavimo rinkose.

59. Siekdamas tiksliau atsižvelgti į atsinaujinančių energijos šaltinių patekimo į rinką barjerus, valstybės narės gali teikti pagalbą, kuri kompensuotų skirtumą tarp energijos iš atsinaujinančių šaltinių gamybos sąnaudų ir tokios energijos rinkos kainos. Bet kokia pagalba veiklos einamosioms išlaidoms padengti tokiu atveju gali būti skiriama tik gamyklos nusidėvėjimui. Toliau gamyklos gaminamai elektros energijai jokia pagalba nėra teikiama. Tačiau, atsižvelgiant į silpną kai kurių atsinaujinančių energijos šaltinių konkurencingumą, pagalba gali užtikrinti pakankamą kapitalo grąžą, jeigu valstybė narė gali įrodyti tokios pagalbos būtinumą.

Nustatant pagalbos, skirtos veiklos einamosioms išlaidoms padengti, dydį, būtina atsižvelgti į konkrečiai įmonei suteiktą pagalbą investicijoms į naują gamyklą.

Teikdamos pranešimus apie pagalbos schemas Komisijai, valstybės narės privalo tiksliai nurodyti taikomus paramos mechanizmus ir pagalbos dydžio apskaičiavimo būdus. Komisijai patvirtinus schemą, valstybė narė, teikdama pagalbą įmonėms, privalo taikyti Komisijai nurodytus mechanizmus ir skaičiavimo būdus.

60. Skirtingai, nei daugelis kitų atsinaujinančių energijos šaltinių, biomasė nereikalauja sąlyginai didelių investicijų, tačiau veiklos sąnaudos tokiu atveju yra didesnės. Todėl Komisija

neprieštarautų, kad teikiama pagalba veiklos einamosioms išlaidoms padengti, viršytų investicines sąnaudas, jeigu valstybė narė gali įrodyti, kad bendros įmonės patirtos sąnaudos gamyklai nusidėvėjus išliko didesnės, nei energijos rinkos kainos.

E.3.3.2. 2 būdas

61. Valstybės narės gali teikti paramą atsinaujinantiems energijos šaltiniams naudojamos tokių rinkos mechanizmus, kaip žalieji pažymėjimai arba oficialūs pasiūlymai. Tokios sistemos leidžia visiems energijos iš atsinaujinančių šaltinių gamintojams gauti netiesioginės naudos iš užtikrintos paklausos jų gaminamai energijai aukštesne nei tradiciniu būdu gaminamos energijos kaina. Žalių pažymėjimų kaina nėra nustatoma iš anksto, ji priklauso nuo pasiūlos ir paklausos.

62. Jeigu tokios sistemos yra valstybės pagalbos priemonės, jos gali būti patvirtintos Komisijos, jeigu valstybė narė gali įrodyti, jog ši parama būtina atitinkamų atsinaujinančių energijos šaltinių gyvybingumui užtikrinti, ji nesuteikia perdėm didelės kompensacijos tokios energijos gamybai, ir nestabdo tokios energijos gamintojų iniciatyvos tapti labiau konkurencingais. Siekdama patikrinti, ar tenkinami aukščiau išvardyti kriterijai, Komisija pagalbos schemas numato patvirtinti dešimties metų laikotarpiui, kuriam pasibaigus, reikia iš naujo įvertinti, ar būtina toliau taikyti paramos priemones.

E.3.3.3. 3 būdas

63. Valstybės narės gali teikti veiklos einamosioms išlaidoms padengti skirtą pagalbą naujoms atsinaujinančių energijų gaminančioms gamykloms. Pagalbos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į išvengtą išorinę sąnaudas. Išorinės sąnaudos yra su aplinkos apsauga susijusios išlaidos, kurias patirtų visuomenė, jeigu tokį pat energijos kiekį gamintų tradicinės energijos formas naudojanti gamykla. Išvengtos išorinės sąnaudos apskaičiuojamos pagal skirtumą tarp išorinių sąnaudų, kurias sukėlė, tačiau nepadengė atsinaujinančios energijos gamintojas, ir tokių sąnaudų, kurias sukėlė, tačiau nepadengė neatsinaujinančios energijos gamintojas. Tokiems apskaičiavimams atlikti valstybė narė privalo naudoti tarptautiniu mastu pripažintus skaičiavimo metodus, apie kuriuos buvo pranešta Komisijai. Valstybė narė turi pateikti pagrįstą ir kiekybiškai išreikštą palyginamąją sąnaudų analizę, kartu su konkuruojančių energijos gamintojų išorinių sąnaudų įvertinimu, įrodydama, kad pagalba iš tiesų kompensuoja nepadengtas išorines sąnaudas.

Visais atvejais, aptariamų būdų teikiama pagalba atsinaujinančios energijos gamintojui negali viršyti 0,05 eurų vienai kWh.

Be to, I būdu numatytą pagalbos dydį viršijančią pagalbos dalį gamintojai privalo reinvestuoti į atsinaujinančius energijos šaltinius. Komisija atsižvelgs, jeigu tokie veiklai gali būti teikiama valstybės pagalba.

64. Siekiant, kad III būdas neprieštarautų bendrosioms konkurencijos taisyklėms, Komisija turi būti tikra, kad pagalba neiškraipys konkurencijos pažeidžiant bendrą interesą. Kitaip tariant, Komisija turi būti tikra, jog pagalba sąlygos atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo augimą tradicinių energijos šaltinių sąskaita, o ne atsinaujinančių energijos šaltinių rinkos dalių pasikeitimą. Šiuo tikslu turi būti tenkinamos tokios sąlygos:
- remiantis šiuo būdu, pagalba turi būti teikiama pagal schemą, kuri visas atsinaujinančios energijos sektoriaus įmones vertina vienodai,
 - schema turi numatyti pagalbos teikimą nediskriminuojant nė vienos atsinaujinančią energiją gaminančios įmonės,
 - Komisija pakartotinai peržiūri schemą kas penki metai.

E.3.3.4. 4 būdas

65. Valstybės narės gali teikti veiklos einamosioms išlaidoms padengti skirtą pagalbą, remiantis bendromis tokiai pagalbai taikomomis 45 ir 46 punktuose įtvirtintomis nuostatomis.

E.3.4. Taisyklės, taikomos valstybės pagalbai, skirtai veiklos einamosioms išlaidoms kombinuotai elektros energijos ir šilumos gamybai padengti

66. Komisijos nuomone, valstybės pagalba, skirta veiklos einamosioms išlaidoms kombinuotai elektros energijos ir šilumos gamybai padengti gali būti pateisinama, jeigu tenkinamos 31 punkte apibrėžtos sąlygos. Aptariama pagalba gali būti teikiama įmonėms, teikiančioms elektros energiją ir šilumą visuomenei, kur elektros energijos ir šilumos gamybos sąnaudos viršija jos rinkos kainą. Panašiomis aplinkybėmis, valstybės pagalba veiklos einamosioms išlaidoms padengti gali būti teikiama pagal 58–65 punktuose įtvirtintas taisykles. Sprendžiant pagalbos būtinumo klausimą, privaloma atsižvelgti į elektros energijos ir šilumos gamybos sąnaudas bei ją pardavus gautas pajamas.
67. Valstybės pagalba veiklos einamosioms išlaidoms padengti gali būti teikiama tokiomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos pramoniniam kombinuotos elektros energijos ir šilumos naudojimui, jeigu galima įrodyti, kad energijos vienetų gamybos sąnaudos yra didesnės, nei tradiciniu būdu pagamintos energijos vienetų rinkos kaina. Į gamybos sąnaudas gali būti įtraukiama ir gamyklos kapitalo grąža, tačiau iš gamybos sąnaudų turi būti atimamos visos įmonės pajamos, gaunamos iš šilumos gamybos.

F. ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ MAŽINIMO POLITIKA, PRIEMONĖS IR INSTRUMENTAI

68. Valstybių narių ir Bendrijos pasirašytas Kijoto protokolą numato, kad susitarimo šalys 2008–2012 m. laikotarpiu apribos arba sumažins šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki. Visos Bendrijos mastu siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą 8 procentais lyginant su 1990 m. lygiu.

69. Bendrija ir valstybės narės, kaip protokolo šalys, turės sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo lygį įgyvendindamos bendras ir koordinuotas politikas bei priemones ⁽¹⁾, įskaitant ekonominius instrumentus, o taip pat pačiame Kijoto protokole numatytus instrumentus, tokius, kaip tarptautinis apsikeitimas emisijomis, bendras įgyvendinimas ir švarios plėtros mechanizmas.
70. Nesant šioje srityje įtvirtintų Bendrijos nuostatų, valstybė narė yra laisva savo nuožiūra apibrėžti politiką, instrumentus ir priemones Kijoto Protokolo nustatytiems tikslams pasiekti. Tai ji gali daryti tik nepažeisdama Komisijos teisės inicijuoti tokių nuostatų priėmimą.
71. Komisija pripažįsta, jog kai kurios, valstybių narių patvirtintos priemonės, skirtos įgyvendinti protokolo tikslus, gali būti laikomos valstybės pagalba, tačiau šiuo metu per anksti nustatyti tokios pagalbos tvirtinimo sąlygas.

G. IŠIMTIES SUTEIKIMO VISIEMS KOMISIJOS NAGRINĖTIEMS PROJEKTAMS PAGRINDAS

72. Komisija, taikydamą šiose rekomendacijose nustatytus apribojimus ir sąlygas, remiantis EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, tvirtina valstybės pagalbą aplinkos apsaugai kaip „pagalbą, skirtą tam tikros ekonominės veiklos ar tam tikrų ekonominių regionų plėtros skatinimui, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad pakenktų bendram interesui“.
73. Bendrą Europos interesą sudarančių, svarbių aplinkos apsaugai ir galinčių daryti teigiamą poveikį net ir už atitinkamos valstybės narės ribų, projektų vykdymo skatinimui skirta pagalba gali būti suteikiama, remiantis EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies b punkte numatyta išimtimi. Tačiau, pagalba turi būti būtina projekto vykdymui tęsti, projektas turi būti konkretus, tiksliai apibrėžtas ir kokybiškai svarbus, ir turi daryti pavyzdinį ir aiškiai apibrėžiamą indėlį bendram Bendrijos interesui. Taikydamą šią išimtį, Komisija, remdamasi EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, gali patvirtinti didesnės apimties, nei leidžiamos jos ribos, pagalbą.

H. SUTAMPANTI PAGALBA IŠ SKIRTINGŲ ŠALTINIŲ

74. Šiose rekomendacijose nustatytos pagalbos ribos yra taikomos nepriklausomai nuo to, ar visa konkreči pagalba, ar tik jos dalis yra teikiama iš valstybės narės, ar iš Bendrijos lėšų. Šių rekomendacijų pagrindu suteikiama pagalba negali būti apjungiamą su kitokios formos valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, arba kitokiomis Bendrijos finansavimo formomis, jeigu toks apjungimas sąlygoja didesnę, nei nustatyta šiose rekomendacijose, pagalbos intensyvumą.

⁽¹⁾ Bendros ir koordinuotos politikos ir priemonės yra aprašytos „Pasiųngimas Kijoto protokolo įgyvendinimui“ (COM(1999) 230, 1999 5 19).

Jeigu pagalba skiriama įvairiems tikslams pasiekti, tačiau susijusi su tomis pačiomis remtinomis išlaidomis, taikomas palankiausias pagalbos dydis.

I. EB SUTARTIES 88 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTOS „TINKAMOS PRIEMONĖS“

75. Laikydamosi EB sutarties 88 straipsnio 1 dalies, Komisija valstybėms narėms siūlo tokias atitinkamas priemones jose taikomų pagalbos sistemų atžvilgiu.
76. Kad galėtų įvertinti visą pagal patvirtintas schemas suteiktą didesnę pagalbą ir nuspręsti, ar tokia pagalba yra suderinama subendrąja rinka, Komisija siūlo, kaip atitinkamą priemonę pagal sutarties 88 straipsnio 1 dalį, kad valstybė narė iš anksto praneštų jai apie kiekvieną pagal patvirtintą schemą teikiamą pagalbą investicijoms, jeigu remtinios sąnaudos viršija 25 mln. eurų, ir jeigu pagalba gryniosios subsidijos ekvivalentą viršija 5 mln. eurų. Pranešimas formos pavyzdys pateikiamas rekomendacijų priede.
77. Kaip atitinkamą priemonę pagal sutarties 88 straipsnio 1 dalį, Komisija siūlo valstybėms narėms suderinti esamas valstybės pagalbos aplinkos apsaugai schemas su šiomis rekomendacijomis iki 2002 m. sausio 1 d.
78. Komisija prašo valstybių narių patvirtinti savo sutikimą su pasiūlymu, per vieną mėnesį nuo pasiūlymo dėl 75–77 punktuose nurodytų priemonių gavimo datos. Valstybei narei laiku neatsiuntus atsakymo, Komisija laiko, kad atitinkama valstybė narė nesutinka.
79. Komisija pabrėžia, kad, išskyrus *de minimis* pagalbą pagal reglamentą (EB) Nr. 69/2001 ⁽¹⁾, šios rekomendacijos nedaro įtakos valstybių narių išipareigojimui pagal sutarties 88 straipsnio 3 dalį pranešti apie visas pagalbos schemas, jų pasikeitimus, ir bet kokią pagalbą, suteiktą atskirai įmonei nesiremiant patvirtinta schema.
80. Komisija siekia užtikrinti, kad tvirtinant pagalbos schemas ateityje, bus laikomasi šių rekomendacijų.

J. REKOMENDACIJŲ TAIKYMAS

81. Šios rekomendacijos pradedamos taikyti nuo jų paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* ir galioja iki 2007 m. gruodžio 31 d. Atsižvelgdama į svarbius konkurencijos ar aplinkos apsaugos politikos aspektus arba siekdama atsižvelgti į kitas Bendrijos politikas ar tarptautinius išipareigojimus, pasitarusi su valstybėmis narėmis, Komisija gali iš dalies pakeisti šias rekomendacijas iki minėtos datos.
82. Komisija taiko šias rekomendacijas visiems pagalbos projektams, apie kuriuos yra pranešama, ir dėl kurių Komisija turi priimti sprendimą po rekomendacijų paskelbimo Oficialiajame leidinyje, netgi jeigu apie projektus buvo pranešta iki rekomendacijų paskelbimo.

Nepranešus apie pagalbą, Komisija taiko:

- a) šias rekomendacijas, jeigu pagalba buvo suteikta po rekomendacijų paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*;
- b) galiojančias rekomendacijas skiriant pagalbą visais kitais atvejais.

K. APLINKOS APSAUGOS POLITIKOS INTEGRAVIMAS Į KITAS REKOMENDACIJAS DĖL VALSTYBĖS PAGALBOS

84. Sutarties 6 straipsnis nustato:

„Aplinkos apsaugos reikalavimai turi būti integruoti į 3 straipsnyje išvardytų Bendrijos politikų ir veiksmų apibrėžimą ir įgyvendinimą, ypač siekiant skatinti subalansuotą plėtrą“.

Komisija, priimdama arba peržiūrėdama kitas Bendrijos rekomendacijas arba sistemas dėl valstybės pagalbos, svarstys, koku būdu galima geriausiai būtų atsižvelgti į tuos reikalavimus. Komisija taip pat nagrinės, ar nėra tikslinga prašyti valstybių narių kartu su pranešimu apie svarbų pagalbos projektą bet kuriame sektoriuje pateikti poveikio aplinkos apsaugai studiją.

⁽¹⁾ OL L 10, 2001 1 13, p. 30.

PRIEDAS

**PAPILDOMA INFORMACIJA, PAPRASTAI PATEIKIAMA TEIKIANT PRANEŠIMĄ APIE VALSTYBĖS
PAGALBĄ APLINKOS APSAUGAI REMIANTIS SUTARTIES 88 STRAIPSNIO 3 DALIMI****(Schemos, pagalbos pagal patvirtintą schemą teikimo atvejai, ir vienkartinės pagalbos priemonės)**

Pridedama prie bendros anketos, pateiktos 1995 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos laiško valstybėms narėms dėl pranešimų ir metinių ataskaitų formų II priedo A skyriuje:

1. Tikslai.

Išsamus priemonės tikslų, ir numatomo skatinti aplinkos apsaugos būdo aprašymas.

2. Priemonės aprašymas.

Išsamus priemonės ir gavėjų aprašymas.

Bendrų investicijų sąnaudų ir remtinų sąnaudų aprašymas.

Aplinkos apsaugos srityje pasiekti rezultatai, kai nagrinėjama priemonė buvo taikyta anksčiau

Taikant naują priemonę, planuojami pasiekti rezultatai aplinkos apsaugos srityje ir numatomas jų pasiekimo laikotarpis.

Jeigu pagalba skiriama padėti tiksliau atitikti standartus, kokie standartai taikomi, ir koku būdu priemonė gali sudaryti prielaidas pasiekti ženkliai aukštesnį aplinkos apsaugos lygį?

Jeigu pagalba skiriama nesant privalomų standartų, išsamiai aprašyti, koku būdu ji padės pasiekti minėtus tikslus.
